r. 1790

Wiersze w łacińskim i polskim języku z różnych okoliczności wydane.

Epigrammata latino et polono versu &c.

(podpis:) A. Ł. (~~ks. Antoni Łukawski~~ Adam Łabęcki)

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

EPIGRAMMATA

LATINO ET POLONO VERSU

Ex variis circumstantiis

E D I T A.

VARSAVIÆ 1790.

Typîs Novîs Regiæ Majestatis Petri Zavaccii.

WIERSZE

W ŁACIŃSKIM i POLSKIM JĘZYKU

Z rożnych okoliczności

W Y D A N E.

W WARSZAWIE 1790.

---

w Drukarni Nowey J. K. Mci Piotra Zawadzkiego.

http://rcin.org.pl

XVIII.2.1263

IN DIEM ANNIVERSARIAM

REGIÆ CORONATIONIS

Poſt annos 25.

PARS ævi colitur veniens; STANISLAUS inde
Dum Rex Regna capit, prosper & usqvè regit.
O utinam vivat totum regnetqvè per ævum!
Dat propriîs annîs qvisqvè Polonus opem.

Ad Comitiorum Status.

Concilium Regni præſens magis eminet omnî,
Nam ruit omne malum, conficit omne bonum.
Arma creat, pacem firmat, capit undiqvè famam,
Regna Fidemqvè tegit; cætera fauſta vovet.

Ad Rempublicam Polonam.

Rex regit unus ubi Regna, hæc ibi Regna vacillant,
Triplice noſtra ſtatu Gens regitur ſtabilis:
Ordine Equeſtri, Rege, Senatu: hi Regibûs ipsîs
Tres, puto, quòd meliùs Regna Polona regunt.

Ad D. Lukieſinum.

Metra canis Lukieſine Polonis! eſtne quis alter
Ut Tibi par cantet? fortè Polonus abest.

Vel.

Carmine concelebras oras Lukieſine Propinquas!
Te quoquè qvi celebret? vix Tibi par vir erit.

Victori Laudon.

Belligerans Laudon Martis Dux primus erisne?
Dux prior es ducibûs, Mars vel es ipse ducum.

Vel

NA ROCZNICĘ

KROLEWSKIEY KORONACYI

Po lat 25.

CZĘŚĆ wieku dziś obchodziem; gdy Tron obeymuie
Król STANIŁAW i dotąd ſzczęśliwie panuie.
Boday by żył, i rządził przez wiek cały nami!
Każdy Polak ten weſprze wiek ſwemi latami.

Do Seymuiących Stanow.

Seym dziś z wſzyſtkich ważnieyſzy, czy powſzechna rada,
Ktora wſzyſtko złe zrzuca, a dobre układa.
Broń mnoży, pokoy ſtwierdza, ſławę zewſząd bierze,
Szczęście trwałe przyrzeka Oyczyznie i Wierze.

Do Rzeczypoſpolitey Polſkiey.

Gdzie ſam Król rządzi, tamże Króleſtwa-ſzwankuią,
Naſz Kray trzy ſtany rządzą, i wraz utrzymuią:
Król, Senat, Stan Rycerſki; ci trzey, mniemam, nami,
Ze lepiey w Polſzcze rządzą, niż Królowie ſami.

Do JP. Lukiezyniego.

Wierſz na pochwłę Polſki piſze Lukiezyni,
Niewiem, czy kto z Pólakow rowny mu uczyni?

Inaczey.

Wierſzem ſławiſz ſąſiedzkie Lukiezyni Kraie,
Kto by rownie cię ſławił? rownyć niedoſtaie.

Zwycięzcy Laudonowi.

Czy pierwſzym Wodzem w boiu Mars Ludona zowie?
On piewſzy: owſzem Marſem ſam ieſt, każdy powie.

http://rcin.org.pl

Vel.

Ecce triumphat in hoſte tuus Dux: Auſtria gaude!
Quanta trophæa tulit, cerne! quod egit opus.

Vel.

Victor ab hoſte redit Laudon, lætare Vienna!
Dum lucra multa tibi, fert decus omne ſibi.

In Galliam discordem.

Pellendos revocas, revocandos Gallia pellis!
Sic pellens, revocans, irrevocanda facis!

Vel.

Fædandos decoras, decorandos Gallia fædas!
Sic fædans, decorans, dedecoranda patras!

Vel.

Cum Sociis JESU Gallus ferè pace carebas!
Expulsîs illîs, Pax Tibi Summa venit.

Vel.

Extera multa nocent, ſed plura domeſtica bella;
Gallia ſola fremis, Tu Tibi ſola noces.

Vel.

Gallia tuta manes, donec tua tota fides eſt,
Sed pereunte fide, Tu ſimul ipſa peris.

Vel.

Gallia pace fruens, hucuſquè quieta vigebas!
Nunc furis, immo præis capta furore feras!
Neſcio: quid potero vates Tibi vaticinari?
Labens vel ſurges, tota vel ipsa cades!

Vel

Inaczey.

Cieſz ſię Auſtrya! Wodz twoy w bitwie tryumfuie,
Iakie zwycięſtwa odniosł, patrz! co dokazuie.

Inaczey.

Weſel ſięWiedniu! Laudon Turkow trupem ściele,
Tobie mnogi zyſk niesie, ſobie ſławy wiele.

Na Francyą niezgodną.

Złych przywracaſz Francya, a dobrych ruguieſz!
Tak ruguiąc, wracaiąc, rzecz niezwrotną knuieſz!

Inaczey.

Zacnych ſzpeciſz Francyo mężow, ſzpetnych zdobiſz!
Tak ſzpecząc, wraz i zdobiąc, wſzyſtko ſzpetnie robiſz!

Inaczey.

Pokiś miał Jezuitow, byłeś Francuz w boiu,
Dziś bez nich, o iak w wielkim zoſtaieſz pokoiu?

Inaczey.

Więcey ſwoia niż obca woyna ſzkody rodzi,
Francya ſwą niezgodą ſama ſobie ſzkodzi.

Inaczey.

Francya przy twey wierze dotąd trwałą ſłynieſz!
Lecz gdy wiara twa ginie, i ty ſama zginieſz.

Inaczey.

Francya! dotąd byłaś zgodną i ſpokoyną,
Dziś ſzaleieſz nad zwierze domową twą woyną!
Niewiem: iakać z mey wieſzczby ma ſię wrożyć chwała?
Lub wſtaniesz nachylona, lub upadniesz cała!

Ina-

http://rcin.org.pl

Vel.

Gallia ! tu diſcors præis aucta lite Polonos !
Sed te Gens concors pace Polona præit.
Ergo Leo velut immitis gere bella cruenta !
Lechia pace fruens, mitis ut agnus erit.

Reſponſio.

Te mea ne turbet ſors ; Gallia ſtabo perennis,
Vincar, aut vincam, non qvoqè perdar ego.

Reſponſio in vicem

Vinceris, aut vincis ? ſemper macularis in orbe,
Quam maculam nunquam Gallia tetra teres !

In Domum Regiam dictam Łazienki.

Præfero te cunctîs domibûs Regis Domus : illis
Ut ſint, paret humus, ſed tibi paret aqua.

Vel.

Ædes, quæ ſtat humi, canitur ; ſi proficit usu,
Quòd ſtetit hæc in aquis, plus meret inde cani.

Vel.

Stat Domus en in aquis Regis, quam circiter ambit:
Porta, columna, nemus, pons, lapis, agger, aqua.

Vel.

Obticeat Venetorum Urbs, sola quòd exſtat in undis,
Regia nam celebris ſtat Domus en in aquis !
Illam compoſuiſſe Deos, quidam canit urbem ;
Hanc, quam Rex poſuit, par cano laude Domum.
Urbs ea laudatur quod ei mare paret in undis,
Regis & hic juſſis flumen obedit aquæ.

Atta

Inaczey.

Francya ! Ty przewyżſzaſz Polſkę ſpornym boiem,
Lecz Polſka cię przewyżſza zgodą i pokoiem.
Sroż ſię więc iak lew ſrogi, rozleway krew wſzędzie !
Polſka na wzor baranka w cichości żyć będzie.

Odpowiedź.

Niech cię los moy nie trwoży, niech cale ominie,
Francya czyli przegra, czy wygra ? niezginie.

Odpowiedź nawzaiem.

Przegraſz, lub wygraſz ? zawſze Francya pokażeſz,
Plamę naſobie, ktorey wiekami nie zmażeſz !

Na Dom Królewſki zwany: Łazienki.

Dom ten nad wſzyſtkie domy przenoſzę z wygody,
Innym, że ſą, grunt ſłuży, temu ſłużą wody.

Inaczey.

Dom na ziemi chwalemy, z ktorego zyſk trwały,
Ten, że ſtanął nawodzie, większzey godzien chwały.

Inaczey.

Dom koſztowny Król ſtawia, gdzie płyną ſtrumienie,
Przy ktorym: ſień, ſłup, woda, moſt, las, wał, kamienie.

Inaczey.

Ze miaſto twe na wodach, milcz Wenecie ſłowy !
Dom Królewſki na wodzie ſtoi oto nowy.
Tam to Miaſto ktoś chwali, że z Bogow ſtanęło,
Ja Dom ten rownie chwalę, iż ieſt Króla dzieło.
Toż miaſto ſławne, że mu ieſt poſłuſzne morze,
Y tu woda poſłuſzna, przy Królewſkim Dworze.

Dom,

http://rcin.org.pl

Attamen urbe Domum Regis plus concino vates:
Hanc homo Rex; illam quòd poſuêre Dii.

In Culinam Regiam ibidem.

Parva Domus Regis, ſed Regia magna Culina;
Commoda Rex aliis, quam ſibi, plura cupit.

Vel.

Arcta Domus Regis, ſed quare lata culina?
Omnibus ut lautas præbeat illa dapes.

In Theatrum ibidem.

Struxerat hoc ingens proprio Rex ære Theatrum,
Quod cunctos homines recreat ore ſatis.

Vel.

Hic locus eſt: risus, cantus, ploratus, & ira,
Saltus, amor, tacitum, fama, loquela, jocus.

In totum locum dictum: Łazienki.

Hic locus eſt lætus, quò vix eſt lætior ullus,
Svavis ubiquè patet, ſpirat odore frequens.
Intrantes homines ſolamine recreat omni:
Flumine, fronde, Domo, gramine, flore, viis.

De freguenti benedctione Papæ Viennæ.

Mille cruces formas, crucibûs nos Papa ſalutas!
Quas patimur multas, has, rogo, tolle cruces!

Reſponſio.

Mille poteſt formare cruces mea dextera vobis,
Sed nequit hæc veſtras tollere dextra cruces.

De

Dom Króla wierſz moy iednak większą ſławą zowie:
Ze go człowiek Król ſtawił a Miaſto Bogowie.

Na kuchnią Królewſką tamże.

Dom mały, kuchnią wielką mur Króla ogradza.
Król nie tak ſwym, iak cudzym potrzebom dogadza.

Inaczey.

Dom ſzczupły czemu Króla? a kuchnia wſpaniała?
By wſzyſtkim podoſtatkiem potraw doſtarczała.

Na Dom widokow tamże.

Gmach widokw Król ſtawił koſztem ſwym z kamienia,
Gdzie ſię wſzyſtek lud cieſzy z rozmowy i pienia.

Inaczey.

Mieyſce to ma: śmiech, ſkoki, miłość, płacz, śpiewanie,
Gniew, żarty, ſławę, mowę, i niemych udanie.

Na całe mieyſce zwane: Łazienki.

Mieyſce to z innych wſzyſtkich weſeley czerſtwieie,
Wſzędzie wſzyſtkim przyiemne, i częſto wonieie.
Wchodzących ma czym cieſzyć, ma taką poſtawę:
Wodę, laſek, budowle, kwiat, ścieſzki, i trawę.

O częſtym błogoſławieńſtwie Papieża w Wiedniu.

Tyſiąc Krzyżow nam daieſz, żegnaſz Oycze Swięty!
Tego dokaż, by ciężar Krzyża był z nas zdięty!

Odpowiedź.

Tyſiąc Krzyżow wam moia dać prawica zdoła,
Lecz zdiąć z was ciężar Krzyża niedokaże zgoła.

http://rcin.org.pl

De fraude.

Si qvis cui fraudem parat is ſibi comparat illam,
Sic cadit in foveam qui fodit alteri eam.

De invidioso.

Invidus ater homo, cùm non ſit proſper ut alter,
Mordet ut atra canis, metra vel atra canit. (*)

De Virgine.

Crede ratem ventis, animum ne crede puellæ!
Ut mare ventus enim, ſic movet illa marem.

De eligenda uxore.

Optima pro ſponsa vitæ, quæ virgo videtur?
Parturiens, prudens, pulchra, pudica, potens.

De Medicis.

Quid tibi cum medicis? medicamina ſæpiùs obſunt
Integra plùs prodeſt, quàm reparata toga.

Vel.

Vis fieri medicus? cura te ægrum prior ipſum!
Tunc aliis ægris pharmaca ferre potes.

De ira.

Candida pax homines decorat, ſed dedecet ira,
Nam decet ira feras, non decet ira viros.

De Mendace.

Laudat homo mendax homines, fædatquè ſecundos,
Sic laudandus erit, fædus & ipſe ſimul.

(*) *Sæpei nvidi & innocentiſſimos diffamant verſibûs.*

O zdradzie

Kto zdradza kogo, ſama taż dla niego zdrada;
Tak kto pod kim doł kopie, tenże ſam weń wpada.

O zazdroſnym.

Zazdroſny, gdy w czym nie ieſt, iak drugi ſzczęśliwym,
Kąſa iąk pies kłem oſtrym, lub piorem złośliwym. (*)

O Pannie.

Powierz wiatrom okrętu! á panieńſkiey duſzy
Niewierz! bo tak meſzczyznę, iak wiatr morze, wzruſzy,

O wybraniu żony.

Z ktorych panien naylepſza w życiu żona bywa?
Płodna, mądra, bogata, piękna, i wſtydliwa.

O lekarzach.

Coć po lekarzach? léki częſto gubią pana;
Zda ſię być lepſza cała ſuknia, niż łatana.

Inaczy.

Chceſz być lekarzem? ulecz wprzod twe chore ciało,
Tedy i innych chorych leczyć możeſz śmiało.

O gniewie.

Pokoy zdobi człowieka, nie gniew, każdy mowi:
Bo gniew zwierzom przyſtoi, nie zaś człowiekowi.

O kłamcy.

Chwali kłamca człek ludzi, drugich ſzpetnie kala,
Tak tę chwałę wraz ſzpetność ſam na ſiebie zwala.

(*) *Często zazdrośni i nayniewinnieyſzych ſzkaluią wierſzami.*

http://rcin.org.pl

Vel.

Omnia mentiris! ſemper tua lingua dolosa,
Vix unum verum reddit ab ore ſonum.

De pulchritudine.

Forma viri flos eſt primo ſpectabilis ortu,
Sed cadit, occaſu flos velut, illa ſenex

De divina Potentia.

Ludit in humanis divina Potentia rebus,
Infra ſumma locat, collocat ima ſupra.

De felicitate hominis.

Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Cùm ſis infelix, nullus amicus erit.

De parvo flumine, poſtea magno.

Parvus eram qvondam, vix ulli cognitus amnis,
It mea nunc tumido lympha ſuperba pede.

De apibus.

Omnibus una quies operum, labor omnibus unus,
Floribus aſsultant, undiquè mella legunt.

De immiſericordia.

Aurea tecta nitent; fulgent aurôquè penates,
Nudus & ante ſores, pauper egenus obit.

In Domum meretricis.

Hic habitat meretrix, quovis mercabilis ære:
Quam quarta ſolidi parte licetur homo.

Vel.

Hic ſua mercatu turpis lupa nundina ponit,
Ipſa cupit vendi protinus aſse viri.

A. Ł.

Inaczey.

Wſzyſtko kłamieſz! twoy ięzyk zawſze ieſt zdradliwy,
Ledwie ieden brzęk ſłowa zuſt twych da prawdziwy.

O piękności.

Kwiatem ieſt piękność ludzka w pierwiaſtkowym rodzie,
Lecz opadnie na ſtarość iak kwiat przy zachodzie.

O Mocy Boſkiey.

W rzeczach ludzkich moc Boſka igra ſobie wiele,
Niżſze rzeczy wyſoko, wyżſze niſko ściele.

O ſzczęśliwości ludzkiey.

Pokiś ieſt w dobrym ſzczęściu maſz przyiacioł wiele,
Gdy cię potka nieſzczęście, znikną przyiaciele.

O małey rzece, potym wielkiey.

Byłam dawniey maleńką ledwie znana rzeką,
Dziś nadętym korytem wody moie cieką.

O pſzczołach.

Wſzyſtkie ieden ſpoczynek, iednę pracę maią,
Do kwiatow przylatuią, zewſząd miod zbieraią.

O Nielutości.

W złoto przybrane Domy; złote lśnią ſię ściany,
A żebrak przy drzwiach kona ſuknią nie odziany.

Na Dom nierządnicy.

Tu ſtoi nierządnica na przedaſz w tym domu,
Da ſię za część ſzeląga potargować komu.

Inaczey.

Tu kram ſwoy nierządnica na targi wykłada,
Za groſz ſię ſama przedać męſzczyznie ieſt rada.

A. Ł.

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl
XVIII.2.1263
2063

http://rcin.org.pl

XVIII.2.1263

http://rcin.org.pl